

Asia: VN/146/2021

Ehdotus saatavien perintää koskevien säännösten pysyvästä muuttamisesta. Työryhmän välimietintö.

Lausunnonantajan lausunto

1. Ehdotuksen mukaan perittävien kulujen enimmäismäärä porrastetaan pääoman suuruuden mukaan neljään portaaseen. Mikä on näkemyksenne mukaan sopiva ”portaiden” lukumäärä? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

-

2. Ehdotuksen mukaiset pääomakategoriat ovat alle 500 euroa, yli 500 euroa mutta alle 2 500 euroa, yli 2 500 euroa mutta alle 10 000 euroa ja yli 10 000 euroa. Onko ehdotettu jako kannatettava? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

-

3. Ovatko ehdotetut perintäkulujen euromääräiset enimmäismäärät sopivalla tasolla? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

-

4. Ehdotuksen mukaan suoraan ulosottokelpoisten kuluttajasaatavien tavoin suoraan ulosottokelpoisten yrityssaatavien perintäkulut rinnastetaan pääosin ehdotettuun yrityssaatavien alimman kategorian kuluihin eli alle 500 euron pääoman kategoriaan. Ehdotuksen mukaan tällaiset perintäkulut olisivat kokonaisuudessaan suoraan ulosottokelpoisia. Mikä on näkemyksenne mukaan kannatettavin vaihtoehto suoraan ulosottokelpoisten saatavien perintäkulujen enimmäismäärien ja suoran ulosottokelpoisuuden osalta? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

-

5. Kommenttinne esitetyistä aikarajoista (ehdotetut 7 §:n 3 ja 5 mom. ja 10 f §).

-

6. Tulisiko saman velkojan *eri perusteesta* johtuvia saatavia pyrkiä mahdollisuuksien mukaan yhdistämään tarpeettomien kulujen aiheuttamisen estämiseksi (10 g §, säännöskohtaiset perustelut)? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Kyllä [Perustelut KKV/KA ei ota kantaa siihen, miten säännellään kulukorvaukseen oikeuttavien perintätoimien enimmäismääriä muiden kuin kuluttajasaatavien perinnässä, mutta haluaa tuoda esiin huolensa siitä, että tämä kuluttajasaatavien näkökulmasta tärkeä periaate säilyy, eivätkä mahdolliset muiden saatavien perintää koskevat muutokset hämarrä tai muuta sen merkitystä myöskään jatkossa. Näin ollen esityksen kirjaus ”saman velkojan eri perusteesta johtuvia saatavia tulee pyrkiä mahdollisuuksien mukaan yhdistämään tarpeettomien kulujen aiheuttamisen estämiseksi” ilmentää hyvää perintätapaa, joka edellyttää, että velkoja tai perintätoimeksiannon saaja pidättäytyy toimenpiteistä, jotka perusteettomasti lisäävät velallisen korvausvastuuta (HE 199/1996).]

7. Kommenttinne siirtymäsäännöksistä (ks 8 Voimaantulo).

-

8. Tulisiko sähköisten perintäkirjeiden toimittamistapoja koskevan sääntelyn olla tiukempaa kuluttaja- kuin yrityssaatavissa? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Kyllä [Perustelut: Ehdotuksessa ollaan muuttamassa kuluttajasaatavien perintää koskevaa oikeustilaa merkittävästi nykyisestä sallimalla maksuvaatimusten lähettäminen velallisen nimenomaisella hyväksynnällä sähköisesti hyväksynnän saajan kaikkien perinnässä olevien saatavien osalta. KKV/KA näkee asiassa velallisten ylivelkaantumisen ehkäisyn ja oikeusturvan näkökulmasta sellaisia ongelmia, jotka tulee ratkaista ennen kuin tällaista muutosta on perusteltua tehdä. Ongelmat liittyvät sekä itse hyväksymismenettelyyn että myös lähettämisen tekniseen toteuttamiseen ja perillemenon varmentamiseen. On tärkeää, ettei maksuvaatimuksen saapuminen jää passiiviseltakaan velalliselta huomaamatta, koska maksuvaatimuksesta seuraava perinnän vaihe on oikeudellinen perintä. KKV/KA on esittänyt maksuvaatimusten sähköiseen lähettämiseen liittyvät yksityiskohtaiset huolenaiheensa ja parannusehdotukset 28.8.21 päivätyssä työryhmän ehdotukseen jättämässään eriyvässä lausumassa (mietinnössä ss. 127-).]

9. Tulisiko kuluttajasaatavia koskevissa maksuvaatimuksissa sähköinen/digitaalinen postilaatikko rinnastaa kirjepostiin, jolloin erillistä hyväksyntää sähköisen postilaatikon käyttöön ei olisi tarpeen hankkia kuluttajalta? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Ei [Perustelut; KKV/KA näkee tarpeellisena, että lopullisessa esityksessä täsmennettäisiin, mitä tarkoitetaan sähköisellä postilaatikolla. Ote KKV/KA:n eriyvästä lausumasta (mietintö ss. 127). ” KKV/KA:n näkemys on ja esityksessä pitäisi määritellä, että käytettävän toimitustavan tulee olla sellainen, joka on sekä kuluttajien että elinkeinonharjoittajien käytettävissä ja yleisessä käytössä. Se ei siis voi olla esimerkiksi jokin perintäyhtiön tai velkojan tai näiden yhdessä asiakkailleen luoma yrityksen/yrityksien omille asiakkailleen tarjoama sähköinen postilaatikko, jossa muut tahot eivät voi lähettää viestejä. KKV/KA katsoo, että mikäli edellä olevaa rajausta ei tehdä, realistinen tulevaisuuden näkymä on, että velkojat ja perintäyhtiöt perustavat omia sähköisiä postilaatikkojaan ja ryhtyvät erilaisin keinoin tosiasiallisesti edellyttämään näiden kanavien käyttöönottamista siitäkin huolimatta, että laissa pääsääntönä säilyisi edelleen kirjallinen maksuvaatimus. Monien eri sähköisten kanavien seuraamisen edellyttäminen eroaisi merkittävästi tilanteesta, jossa kuluttaja seuraa kirjepostilaatikkoaan tai sähköpostiaan taikka yhtä sähköistä postilaatikko. Usean eri sähköisen postilaatikon jatkuva ja säännöllinen seuraaminen voi vaatia velalliselta sellaista aktiivisuutta ja sellaista tietoisuutta kaikista velkojatahoista, jota esimerkiksi ylivelkaantuneilta tai ylivelkaantumisvaarassa olevilta ei aina realistisesti voida edellyttää. Kuluttajan mahdollisuus pysyä selvillä veloistaan voi siten heikentyä esityksen toteutuessa. Esitetty oikeustilan muutos ei siten ole perusteltu kuluttajan oikeusturvan ja ylivelkaantumisen ehkäisyn kannalta, jos lainsäädännöllisesti ei

voida poissulkea edellä mainitun kaltaista kehitystä. Toissijaisesti pitäisi säätää, että ammattimaisen perijän on aina ennen oikeudellisen perinnän aloittamista lähetettävä velalliselle maksuvaatimus kirjepostilla. Kuluttajien elämäntilanteessa voi tapahtua lyhyenkin ajanjakson aikana ennakoimattomia ja yllättäviä tilanteita, joiden vuoksi kuluttajan kyky tai mahdollisuus seurata sähköisiä kanavia voi merkittävästi heikentyä tai jopa estyä (esimerkiksi sairastuminen tai riippuvuuksiin liittyvät taloudenhallinnan ongelmat). Muiden mahdollisuudet hoitaa asioita toisen henkilön puolesta heikentyvät olennaisesti, jos tieto maksuvaatimuksesta tulee vain perinnän kohteen henkilökohtaiseen sähköiseen kanavaan ja saatava voi edetä tosiasiasa suoraan oikeudelliseen perintään. Tällöin kuluttaja ei enää voi välttyä esimerkiksi maksuhäiriömerkinnältä ilman velkojan myötävaikutusta taikka oikeudelliseen perintään liittyviltä kuluilta.]

10. Jos katsotte yllä mainitussa tilanteessa rinnastamisen olevan mahdollista, tulisiko tällöin lisäksi asettaa lisäedellytyksiä, kuten tekstiviestin lähettäminen kuluttajalle siitä, että hänelle on lähetetty maksuvaatimus sähköiseen postilaatikkoon? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Kyllä [Perustelut: Norjan mallin mukainen vaatimus (välimietintö ss 71-), että velalliselle on ilmoitettava maksuvaatimuksen saapumisesta digitaaliseen postilaatikkoon tai verkkopankkiin myös maksuttomalla sähköpostilla tai valinnaisesti maksuttomalla tekstiviestillä, olisi hyvä mutta ei kuitenkaan vielä riittävä lisävarmistus siinä tapauksessa, että perintä voisi tapahtua useamman sähköisen asiointilaatikon varassa per velallinen.]

11. Onko ehdotettu 12 kuukauden suostumuksen voimassaoloaika (5 §:n 2 mom.) sopivan pituinen? Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Kyllä [Perustelut KKV/KA ei sinänsä näe suostumuksen voimassaolon kestoajan olevan ongelma, mutta asiassa on seuraavat täsmentämistarpeet; ote eriävästä lausumasta (ss. 127-); ” KKV/KA katsoo, että sähköisesti annettu suostumus/hyväksyntä on annettava laissa tarkoitetulla ”pysyvällä tavalla”. Jos hyväksyntä on rastitettava kohta velkojan tai perintäyhtiön verkkolomakkeella, tällainen verkkolomake ei yleensä tallennu kuluttajalle. Asianmukainen tapa olisi, että annettu hyväksyntä ja sen sisältö lähetetään myös velallisen ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Varmeneminen pysyvällä tavalla vähentäisi myös mahdollisia riitaisuuksia hyväksynnän olemassaolosta ja mahdollistaisi myös asian tehokkaan valvonnan.” Jos kuluttajalle ei jää itselleen tietoa suostumuksesta, voi kuluttajan olla vaikea tietää/muistaa kenelle, milloin ja mitä ”tapaa” käyttäen hän on antanut suostumuksensa (vrt. niihin tietoihin mitä kirjallisesta tai sähköisestä hyväksynnästä on vähintään käytävä ilmi). Toisin sanoen riittävää ei ole, että suostumuksen/hyväksynnän yhteydessä tulee antaa riittävät tiedot, vaan lisäedellytyksenä tulee olla se, että nämä tiedot jäävät myös suostumuksenantajalle itselleen. Hyväksynnän voimassaolo on esityksessä 12 kuukautta siitä ajankohdasta, kun ammattimainen perijä on saanut tiedon hyväksynnästä. Hyväksyntä voidaan antaa myös varsinaiselle ”alkuperäiselle velkojalle. Ote eriävästä lausumasta; ” Tilanteessa, jossa hyväksyntä annetaan varsinaiselle velkojalle, pitää huomioida, että ammattimainen perintä voi alkaa tästä sopimuksen tekovaiheesta annetusta hyväksynnästä hyvinkin pitkän ajan kuluttua ja että ammattimainen perijä saa todennäköisesti tiedon velallisen tahdonilmaisusta vasta saatavan siirtyessä perintään. Näissä tilanteissa voimassaolon alkamisen sitominen siihen, milloin perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittava taho sai tiedon tahdonilmaisusta, ei ole perusteltua. Asia voidaan ratkaista siten, että säädetään hyväksynnän antaminen mahdolliseksi vain perintätoimintaa ammattimaisesti harjoittavalle taholle tai säädetään, että velkojalle annetun hyväksynnän voimassaolo lasketaan siitä, kun velkoja sai tiedon kuluttajan tahdonilmaisusta. Lisäksi huomiona mainittakoon, että velkojan ottaessa vastaan hyväksynnän, joka oikeuttaa ammattimaisen perijän lähettämään sähköisiä maksuvaatimuksia, hyväksyntä ei voine kattaa kuin ko. hyväksynnän

vastaanottaneen velkojan saatavien perinnän sähköisellä toimitustavalla. Tämä olisi hyvä mainita esityksessä samoin kuin myös se, että velallinen voi halutessaan peruuttaa velkojalle antamansa hyväksynnän muun pysyvän tavan käyttämiseen joko velkojalle tai hyväksynnässä nimetyille ammattimaiselle perijälle.”]

12. Tulisiko edunvalvontaa koskevat näkökohdat huomioida näkyvämmiin perintäkirjeiden sähköisissä toimittamistavoissa? Esimerkiksi siten, että edunvalvoja saisi sopia, että maksuvaatimus tai maksuvaatimukset toimitetaan sille sähköisesti, vaikka maksuvaatimus tämän lisäksi lähetetään kirjeitse edunvalvonnassa olevalle velalliselle. Voitte myös esittää perustelut näkemyksellenne.

Kyllä

13. Onko näkemyksenne mukaan väliaikaisen lain soveltamisessa ilmennyt ongelmia esim. tuomioistuimissa?

-

14. Voitte kirjoittaa muut ehdotusta koskevat kommenttinne alla olevaan tekstikenttään.

-

Jokinen Juha
Kilpailu- ja kuluttajavirasto - KKV/kuluttaja-asiamies/; johtava asiantuntija
Juha Jokinen